

stoletij teži ta razkol Cerkev božjo. In stoletja že Cerkev vzdihuje po velikem dnevu obnovitve cerkvene edinosti med krščanskim Vzhodom in katoliškim Zahodom, »da bodo vsi eno« (Jan 17, 21).

In danes se klic po tem velikem dnevu oglašja s dvojnjo močjo in gorečnostjo. Ko sovražniki svetega Križa z divjim sovraštvom besne proti vsemu, kar nosi na čelu Kristusovo ime, se morajo tudi vsi Kristusovi verniki zediniti v edinosti Kristusove vere in ljubezni. Vsi veliki možje svete Cerkve dandanes molijo in delajo, da čimprej zopet zasvita veliko jutro sprave. Kristusovi namestniki na Petrovem prestolu vedno bolj upirajo pogled na kršč. Vzhod in kličejo vse verne sinove svete Cerkve, da za to božje delo zastavijo svoje najboljše moči.

Slovanskim katoliškim narodom, nam je pred vsem namenjeno njihovo vabilo. Za naše brate gre pri tem, za njihovo neumrjočo dušo, za veje istega debla, na katerem smo tudi mi rastli.

Mi moramo pred vsemi drugimi delati, da se čimprej doseže cerkveno edinstvo z našimi vzhodnimi brati, da uresničimo sveti namen naših slovanskih apostolov, za katerega sta ona živela in umrla, in za katerega gotovo tudi še danes neprestano molita pred božjim prestolom v nebesih.

Bratje! Pridružimo se vsi temu svetemu apostolskemu delu!

Pri katoliških slovanskih narodih se je živo razmahnilo ciril-metodijsko gibanje za cerkveno edinstvo. Tudi mi ne smemo biti zadnji. Nam je Previdnost božja namenila častno nalogo, da naj bodemo most, po katerem bi k cerkvenemu edinstvu prišli naši najbližji bratje po krvi in rodu.

Zavedajmo se vsi te velike in zgodovinske svoje naloge! Umevajmo in poslušajmo klic časa!

Zdi se že, da se že polagoma svita zora novega dneva. Blizu smo drug drugemu, da se moremo med seboj seznaniti in spoštovati. Padle so meje, ki so nas stoletja delile in ustvarjale ozračje predsodkov in nezaupanja. Mnogi slovanski bratje so od blizu spoznali in začeli ceniti katoliško Cerkev. Katoliška ljubezen do njihove nesreče in bede je zgradila mostove do njihovih src.

In dozdeva se, da se že opažajo sadovi. Vedno bolj pogosto se slišijo prijazni glasovi o katoliški Cerkvi in klicih po spravi.

Primimo, bratje, roko, ki se nam nudi!

Jubilej sv. Cirila naj bo prerojenje apostolstva in vne-me za veliko delo cerkvenega edinstva z našimi vzhodnimi brati v Kristusu!

Vsak, dragi verniki, more in mora sodelovati pri tem delu!

Zelo nujna dobrodelna ustanova.

Zivimo v dobi socialnega in dobrodelnega udejstvovanja. Na vseh poljih ležijo usmiljene roke rane, ki jih prizadevajo ubogemu človeštvu današnje obupne socialne in gospodarske prilike. Po mestih, trgih in vaseh se dvigajo dobrodelni zavodi vseh vrst, otroški domovi, zavetišča za mladino obojega spola, ljudske kuhinje za stradajoče revne sloje, hiralnice in druge brezštevne ustanove. Osnovani so zelo dobrodelna društva za izseljence v inozemstvu. Njen namen je, da se brigajo za naše Slovence v inozemskih deželah, da duševno in gospodarsko ne propadejo.

Dočim mi skrbni Slovenci na vseh poljih razvijamo toliko delavnosti, da rešimo svoje ljudi tudi v daljnih tujih deželah, nam naši ljudje marsikje v naši domovini propadajo. To velja posebno za južne kraje naše države, kamor se selijo naši ljudje v vedno večjem številu.

V Beogradu n. pr. število priseljencev se Slovencev tako raste, da sami Beograščani pravijo, da jih bo kmalu več nego v Ljubljani. Posebno je številen dotok naših de-

klet v Beograd. Trumoma prihajajo v glavno mesto naše države iskat si službe. Žal, da ni nikogar, ki bi se za te slovenske deklice v Beogradu zavzel in jim nudil zatočišča v težkih navedenih in socialnih nevarnostih velikomestnega življenja.

Koliko tih tava brez službe in brez strehe po mestu in koliko se jih na ta način popolnoma telesno in duševno zgubi! Koliko jih iz poštenih slovanskih deklet postane takih, da se še imenovati ne sme.

Zadnji čas je, da se pobrigamo mi Slovenci, ki znamo toliko žrtvovati za daljne afriške in kitajske misijone, za svoje najpotrebnejše svoje, ki tako hudo stisko trpijo! Najti se mora denar, potrebna sredstva in primerni ljudje (najbolje kak ženski red), da se postavi nujno potrebno zavetišče in dom za deklice, kamor bi se zatekle, dokler ne dobijo poštene službe. Dovolj dolgo, smo bili brezbrizni, čas je, da vzamejo zadevo v roke tisti, ki so za to poklicani, in s pomočjo nas vseh Slovencev ustanove potrebno dekliško zavetišča za Beograd.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada radikalov in SLS — močna vlada. Ko se je sestavila sedanja vlada, v kateri sta najmočnejša srbska in najmočnejša slovenska vlada, se je trdilo najprej, da vlada nima večine. Prešteli so vse bolnike iz sedanje vladine večine, a so se zmotili, zelo zmotili. Če bi vsi poslanci prišli v narodno skupščino, ima sedanja vlada 17 glasov večine. Ker pa se to ne zgodi, pač pa redno manjkajo poslanci iz obeh skupin, bo vlada skoro redno imela še večjo večino. Tako je pri prvem glasovanju v petek, dne 4. t. m., imela 45 glasov večine. Za vlado so glasovali tudi Hrvati in sicer skupina dr. Nikiča in nemški poslanci. V tem oziru se ni bati nikakega presenečenja.

Sedanja vlada — delovna vlada. Komaj da so naši ministri prevzeli delo v ministrstvih, že se je pokazalo, da bo sedanja vlada vse drugače delovna kot je bila RR vlada. Poleg proračuna, ki je že dotiskan in se ne da na njem samem dovo'lj izpreminjati, bo razvila sedanja vlada poseben gospodarski program, za katerega bo zahtevala posebno pooblastila od skupščine. Na podlagi teh pooblastil bo vlada uredila olajšanje davčnih bremen, oskrbela bode cenovni kredit za pospeševanje kmetijstva, obrti in trgovine ter industrije. Na drugi strani bo takoj prešla na delo da se zmanjšajo izdatki, da se varčuje, kjer je le mogoče, pri komisijah, dobavah itd. Delo je velikansko, a vlada ga upa izvršiti, ne sicer v enem mesecu, pač pa v najkrajšem času, kar je mogoče. Pri tem delu ji bodo pomagale oblastne skupščine, katerim bo sedanja vlada dajala podpore, da bodo mogle delovati.

Naši ministri za naše ljudstvo! Dr. Kulovec je na posredovanje narodnih in oblastnih poslancev odredil, da se naj takoj pride na pomoč onim kmetom, ki jih je zadela nesreča zaradi metuljavosti goveje živine v mariborski oblasti. Do'ložil je prvi znesek, ki je bil sploh še na razpolago, v ta namen in naročil, naj se takoj pošljejo v kraje, kjer je živina okužena, živinozdravniki, ki naj poskrbijo, da se ta nevarna bolezen omeji. Minister inž. Serneč je predložil ministrskemu svetu že precej načrtov za izvršitev raznih del v Sloveniji. Ministrski svet je njegove načrte odobril. Dr. Gosar je pripravil vse potrebne izpremembe na po'ju socialne politike, ki se naj prilagodi sedanjim gospodarskim razmeram radi izdatnejše zaščite in zavarovanja delavstva.

Kdo bi še rad v vlado? Da se bo Radič iztrezil in zopet silil v vlado, je bilo razumljivo. In to je tudi po nekaj dnevih storil. Če pa ga bo sedanja vlada pritegnila, je pa malo verjetno, ker s tem neresnim človekom ne marajo sodelovati ne radikali in ne SLS. — Zelo zanimivo je tudi, da se ponujajo vladi samostojni demokrati. Pravijo, da so oni zastopniki Hrvatov. Ponujajo tudi dr. Žerjava, da ga izženejo iz svoje stranke in ga pustijo na cedilu, ako SLS to kot pogoj zahteva. S to ponudbo pa seveda ne bo nič, ker je SDS ravno tako nezanesljiva kot Radičeva stranka. Vlada sama pa ne potrebuje nobene nove sestave in bi jo izvršila le, če bo to v korist države in državljanov, da bi se čimprej in čimbo'lj uspešno rešila gospodarska kriza, ki nas tlači.

»Hej, Luščikova Bleskotca, Jozek in Stašek, to sta vam bila drugačna fanta . . . Ta dva sta postavila to rokovnjaško kočjo . . . To sta bila »hlopa« . . . Luščikova Bleskotca . . . Nekoč sta ne daleč od Kokave napravila tak žar, da je objel vse nebo . . . Haj!«

»Luščikova Bleskotca! Hej! Ko bi vsaj enega mogel poslati k sinovom gruntarjem . . . Baba posteljo greje . . . Bogme . . . Kako bi se posvetilo.«

Nag'o se je dvignil z ležišča.

»Grem.«

»Kam?« so vprašali tovariši.

»V Grobo.«

»Zakaj?«

»Pri otrokih bom prenočil. Zdravi ostanite, dragi moj!«

Predno so se ozrli, je že odšel. Zahreščalo je grmovje za kočjo, zašumela je trava — izgubil je v gozdu.

Kaminski in Vala spe. Gluha noč je bila. Zoška Mocarna, ki je ležala poleg Zaruckega, kajti on je imel rebra kot iz jekla, ga je dregnila in rekla: »Klimek, poglej! Zarja je na nebu, ali kaj? Saj se še ne svita. Voz stoji še visoko na nebu.«

Klimek pogleda in pravi: »Žari se! Nekje gori!« In je zopet zaspal.

A Zoška Mocarna je videla skozi strešne šperovec, kako je žar raste in zalil nebo z grozno rdečico, da so zvezde ugašale.

Gacek se je spomnil Luščikovih Bleskotcev. Nekje v bližini gori.«

Drugega dne, ko je bilo že svetlo, se je Mihael Kaminski baš pritoževal, da mu je Gacek zvečer izpil žganje,

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nova vlada v SHS in sosednje države. Vest, da se je sestavila vlada brez Radiča, je vzbudila v sosednjih državah veliko pozornost. Nasprotniki vlade so pričakovali, da bodo sosednje države to obsojale, ker se je odklonilo Radiča kot predstavnika Hrvatov. Pa se to ni zgodilo. Ravno nasprotno. Sosednje države so te izpremembe, ko se ne bo vlada v šestih mesecih šestkrat nagibala zdaj sem, zdaj tja, vesele, ker vedo, da imajo opraviti z resnimi ljudmi. Presenečenja, kot smo jih pod RR vlado doživljali, so zdaj izključena.

Bojevita Italija. Ker hoče Anglija mirno rešitev na Kitajskem, pa to Italiji ni všeč. Zato Italijani zelo silijo Anglije, naj se začne z vojaškim posredovanjem na Kitajskem. Pa bogve, če se Italija tu ne bo opekla.

Med Anglijo in Rusijo bo prišlo do spora — radi Kitajske. Anglije so šutili, da so jim na Kitajskem Rusi skuhalo to vročo juho, ki jo morajo zdaj požirati. Angleška je že pred leti nastopala zoper Rusijo, ker se je je bala, zdaj pa je morala nastopiti, ker je tudi Rusija že začela očitno nastopati zoper Anglijo. Anglija bo odpovedala trgovske pogodbe z Rusijo, bo pretrgala vse vezi z njo ter začela organizirati obmejne države v Evropi zoper Rusijo. Pričakovati je, da se bosta ta dva velikana hudo spoprijela, da bosta iz dosedanjega skritega boja prešla v javen boj, ki se bo vršil na gospodarskem polju, končal pa na krvaven bojišču, ki bo predvsem v Aziji, na Kitajskem, v Indiji.

Na Rumunskem se vrši boj za prestolonasledstvo. Bivši prestolonaslednik Karl je bil odstavljen kot tak in je tudi sam pristal na to, a hoče zdaj zopet to pravico nazaj. Sedanj kralj Ferdinand je hudo bolan, zato je zadeva prestolonaslednika še bolj pereča. Časopisi o zadevi ne smeje ničesar poročati, ker lega ne dopusti kraljica, ki hoče regentstvo dobiti v svoje roke. Taki boji vedno zelo škodujejo državi in črpajo vse moči, da jih ni mogoče uporabljati v korist ljudstvu.

Nemška vlada ima večino. Zelo težko se je sestavila sedanja nemška vlada, a konečno se je vendar posrečilo. A vlada je imela le 3 glase večine, če bi prišli vsi poslanci, ker pa vseh nikdar ni, je vlada pri prvem glasovanju dobila precejšnjo večino in bo lahko mirno delovala.

Amerika ponuja denar. V svetovni vojni je ostala kot zmagovalka pravzaprav le Amerika, kajti ona je zaslužila ogromne svote in spravila v svoje mreže gospodarske odvisnosti tudi države zmagovalke. Ker je zdaj Francija v zadregi in išče posojila, je Amerika začela ponujati denar Franciji, katera bo, hočeš nočeš, sprejela ponudbo.

Kaj je novega?

Cenjenim naročnikom! Prišel je čas, ko se ustavlja »Slovenski Gospodar« vsem tistim, ki še niso obnovili naročnine. Predno list ustavimo, napravimo na ovitek moder križ, ki cenj. naročnikom kaže, da naročnina še ni poravnana. Položnice so vsi naročniki prejeli že v začetku decembra. Če je komu potekla naročnina, mu še pošljemo štiri do pet števil, nato pa list ustavimo, ako se naročnina med tem ne poravna. Nekateri cenj. naročniki s takim postopanjem sicer niso zadovoljni in postanejo nevoljni, če se jim list ustavi, češ, bomo že plačali, vendar mi imamo celo razpošiljanje tako urejeno, da ne moremo drugače postopati. Zato uljudno prosimo vse naročnike, da vsaj nekaj naročnine takoj pošljejo, ko dobijo moder križ. — Če se nam primeri v upravnistvu kaka pomota in eden ali drugi naročnik ne dobi lista, ali mogoče dobi dva, potem naj takoj reklamira. Ako ne bo reklamiral, da se pomota popravi, lista gotovo ne bo prejemal. Za reklamacijo vzamite mali košček papirja in napišite na ta papir na eni strani na vrhu: »Reklamacija. — Upravnistvu »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.« — Na drugi strani pa napišite pritožbo n. pr.: »Plačal sem list dne . . . , pa ga ne dobim. Popravite pomoto!« Podpis. — Ta listek dajte na pošto. Na tako reklamacijo vam ni treba dati nobene znamke, ker je poštnine prosta. Reklamacije nam pošljite takoj, ko opazite pomoto. Tudi mi smo veseli, da se pomote takoj odpravijo. — Upravnistvo »Slovenskega Gospodarja«.

če ne več. Haj! Od kraja so skrbeli zame, dobro se mi je godilo, h kateremu sem prišel, tam sem sedel. Kar sem počel, so mi dali. Hej, še ne čez dve leti pa se je vse izpremenilo — pognali so me. Ko so bili še mladi, sem sodil o njih, da ne bo prida iz njih. Za nič niso bili, niti za lov, niti za krajo, samo za njivo in za konje, drevje so sekali in seno kosili. Nič prijetnega jim ni bilo mari. Mislim sem, da bo vsaj iz enega kaj na tem svetu. Hej! Bog nas varuj! Vsi so šli na polje — kmetje. Berači so postali. Sejejo, orfejo, vlačijo — da bi bili »hlopi«, še mis'iti ni. Pognali so me. »Fej te bodi«, pravijo, »ti stari razbojnik, rokovnjač! Ej! Ko bi jaz ne bil kradel, bi vsi skupaj ne imeli za konje in krave, dragi! Dosti opank sem ponosil v vašo korist in več kot dvajset let sem za vas presedel v ječi. In koliko sem jih dobil s pačico na Luptovu, na Oravi, na Spiži, v Novem Trgu — več kot tisoč. Danes bi nič ne bilo vašega, ko bi mene ne bilo. Celo s Hrvaškega in iz Bosne sem nosil denar. Če mi pride na misel, bom še njim junce izpeljal iz hleva. Naj le g'edajo! Miško, ali je še kaj žganja?«

Kaminski mu je pomolil steklenico in je pil.

Pljunil je, si usta obrisal z rokavom: »Dobro je! Še daj!«

In je zopet pil.

Odtrgal je od ust in godrnjal: »Naj pazijo, otroci! Jutri zgodaj je junček že lahko tu! Haj!«

In je pil. Obraz mu je zardel, velike, izbuljene oči poleg krivega nosa so se zaiskrile, ozke, dolge, v kotih doli viseče ustnice so se pričele tresti.

»Hej, sinčki, gruntarji! Toplo vam je! Baba posteljo greje! Haj!«

V glavi se mu je pričelo mešati.

ko se je med vrati rokovnjaške kočje pojavil Gacek. Zdelo se je, kakor bi se mu bila vzravnala upognjena pleča in iz oči mu je žarelo.

»Ali ste videli?« je vprašal zasopljen, a s povzdignjenim glasom.

»Pozdravljen, kum. Kaj naj bi bili videli?«

»Pri otrokih sem prenočil. Ali ste videli?«

»Kako bi mogli videti odtod?«

Marini pa je srce v prsih vztrepetalo ob misli, ki ji je šinila v glavo.

»Žar?« je vprašala.

Stari Gacek pa je zmagovalno pokimal in odgovoril: »Žar!«

Potem pa je pristavil: »Dva gospodarja, dva sina sta šla.«

Nastal je molk v rokovnjaški kočji, Mihal Kaminski, ki se je redkokedaj čudil, pa je široko odprl oči.

»Zažgali ste?«

»Haj! Stopil sem k Andreju, potrkam na okno. »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu!« — Stopim k Jašku, ker je takoj zraven . . . »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu! Pojdite k Andreju!« — Tam se že bil. — »Pa pojdite k vragu!« — Dalje nisem šel. Žganje mi je še vedno rjilo po glavi. Ej, sem pomislil, nikamor ne pojdem, niti k Stašku, niti h Kubi, niti k Jabinku, niti k Marini, kar pri vas ostanem! Počakajte, gruntarji! In takrat sta mi zaplesala v glavi Luščikova Bleskotca, rajni Jozek, katerega so v Mikulašu obesili na kljuko, in rajni Stašek. Hej! Pozna'a sta me, neumneža, vidva starejša sinka, ko sem vaju klical! . . . Pa sem vzel gobo, kresilo — in zažgal. Kako se je posvetilo v temo!«

(Dalje prihodnjič.)

Agitatorjem za »Slovenskega Gospodarja«! Koncem oktobra 1926 smo poslali posebno okrožnico z navodili za voditelje agitacije v posameznih krajih. Ker se nismo od vseh dobili zaključna poročila, smo čakali do zdaj. Agitacija se bo raztegnila še na februar in marec, nakar se bode izvršilo, kar je v navodilih.

Gospode poročevalce krajevnih organizacij Slovenske ljudske stranke, ki še niso poravnali izkupička za koledarje Jugoslovanske kmetijske zveze, prosimo, da nam blagovoljivo dožni znesek čimprej nakazati. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Volite! Somišljeniki! Sedaj do 3. marca se uradno pripravljajo, oziroma na novo sestavljajo volilni imeniki. Poskrbite, da boste v volilne imenike vpisani! Zavedajte se, da je splošna volilna pravica dobrina, ki si jo ljudstvo priborilo po dolgoletnih in težkih bojih! Kdor se sedaj ne poruži za to, ali je v volilnem imeniku ali ne, nima pravice, da bi se pozneje pritoževal nad razmerami, nad vlado, nad poslanci ker si sam ni hotel zagotoviti pravice, da bi z volitvijo sodeloval pri vladanju države! Najvažnejša državljanska pravica je volilna pravica. Pot do te pravice je vpis v volilni imenik. Zdaj je najpripravniji čas, da si ta vpis oskrbite vsi, ki ste bili dosedaj izpuščeni, oziroma ste si pridobili volilno pravico. Posebno se pobrigajte za vpis: 1. ki ste bili do zdaj izpuščeni, 2. ste se priselili v občino in stanujete tam 6 mesecev, 3. boste do 3. marca 21 let stari, 4. ki pridete do 3. marca od vojakov.

Gospodje župani! Zakon o volilnih imenikih (Uradni list št. 67 z dne 7. junija 1922) vam predpisuje vsako leto uradni popravek imenikov, ki radi volitev v januarju pade letos na čas od 2. februarja do 3. marca (člen 2 in 13). Letos pa vam zakon o volilnih imenikih posebej nalaga, da volilne imenike na novo spišete, oziroma sesavljate. Da se izognete raznim sitnostim, izvršite to po navodilih članka »Sestavljanje volilnih imenikov« v zadnjem »Slovenskem Gospodarju«. Ne zanašajte se in ne čakajte na kak posebni uradni nalog.

Zahvala vsem volilcem SLS za konjiški okraj. Ob čestnem izidu izvolitve v našem okraju naju veže prijetna dožnost, da se vsem volilcem za njihovo poštrevanost in za zvestobo ob volitvah v tem listu najtopleje zahvaljujemo. Čimboj so se nasprotniki v naše vrste zaganjali z raznimi obljubami in lažmi, tem bolj krepko ste se držali vi, dragi kmetje, delavci, obrtniki in vsi drugi volilci naše stranke, katera vam edina obeša doseči v klubu večine v prihodnji občinski skupščini to, kar se bo doseči dalo. Bodite uverjeni, da bova povsod krepko zastavila svoje moči za zboljšanje razmer v našem okraju. Obrekovanja in laži zoper naju so se razbile ob Vaši značajnosti ter so o volitvah še pomnožile naše vrste. Resnica in pravica je in bo zmaga. Držimo se torej vsi stanovi le ene edine pravične katoliške stranke vsepovsod in zlasti pri vseh volitvah. Z iskreno zahvalo za sijajno zaupanje, skazano pri volitvah, ter z obljubo, da bova svoje moči zastavila za uresničenje naših skupnih želj in zahtev, sporočiva vsem prebivalcem konjiškega wokraja svoj pozdrav. — Matija Napotnik Leopold Bruderman, poslanca občinske skupščine za konjiški okraj.

Srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru sprejme dne 15. marca 1927 praktikante (vajence) za enoletno praktično šolo. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola, telesna sposobnost. Sprejemajo se kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti dobivajo stanovanje in hrano v zavodu brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1927—28 kot redni učenci, kakor tudi pri poletni brezplačnih mest za redne učence v slučaju ubožnosti. Bivši praktikanti so potem navadno najboljši redni učenci. Lastnooročno, na celo po pisane in kočkane prošnje (koček 5+20 = 25 D) za sprejem praktikantov je pošiljati direktorju srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 1. marca 1927 s

sledečimi prilogami: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o navedenosti, v slučaju ubožnosti pa tudi 5. premoženjski izkaz ali spričevalo ubožnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Potrebna pojasnila daje direktor. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa. — Direktor Andrej Zmava.

Občni zbor. V nedeljo, dne 13. februarja 1927 se vrši redni letni občni zbor Udruga nižjih državnih uslužbencev, pododbor za mariborsko oblast v Mariboru, ob 9 uri predpoldne v hotelu »Kosovo«, Grajski trg 1 ter prosimo vse člane in tudi nečlane nižjih uslužbencev, da se istega sigurno udeležijo.

Tat v pasti. V nedeljo zvečer je opazila hišnica v neki hiši v S'oni ulici v Mariboru, da se je skrival v klet neznan moški. Hitro je zaklenila klet ter poklicala stražnika, ki je izvelkel iz pasji 18letnega Plečka iz Studencev, ki je že znan kot prebrisan uzmovič. Plečko se je hotel skrivati v kleti ter ponoči poskusiti, če bi se dalo kaj odnesti. Pri aretaciji je tajil sicer vsak hudoben namen, toda ker je že od 10. leta svoje starosti da je zapleten v same tatvine, mu ni nihče verjel in prišel bo pred sodišče.

Vlom v gostilno. Vlomilci v Mariboru so zadnji čas vzei gostilne na piko. V par tednih je bilo izvršenih že več vlomov v razne gostilne. V noči od 6. na 7. t. m. je bilo vlomljeno v gostilno Verzel na Frankopanski cesti. Ker so zlikovci našli le nekaj drobiža, so pobrali vse, kar jim je padlo v roke ter se je dalo odnesti, tako več kilogramov moke, namizno o'je, kavo, 49—50 kro'ov in dva namizna prta. Skupno so napravili za 900 Din škode. Dosedaj se še ni posrečilo vlonilcev izslediti.

Kaznovano tihotapstvo. Carinska direkcija je izrekla obsodbo v znani tihotapski aferi mariborskega trgovca z orožjem Poschingerja. On in njegov pomočnik sta obsojena na 750.000 Din g'obe in 20.000 Din kočkoline. Oba kmeta, ki sta orožje vozila preko meje, sta obsojena vsak na 50.000 Din g'obe. Proti omenjenim se je uvedlo tudi kazensko postopanje.

Težka avtomobilska nesreča. V ponedeljek okrog 8. ure zvečer se je vračal osebnoprometni avtomobil g. Senekoviča iz Zgornje Sv. Kungote, z neke gostilje pri Hošah. Med potjo proli domu je naložil nekaj oseb, med katerimi sta se nahajala sam lastnik g. Senekovič in njegov sin. Pred Zg. Sv. Kungoto pa se je šofer hotel izogniti kupu gramozov in volti ter je krenil preveč na desno. Radi polzke ceste je težek avto prišel drsati v jarek, a ga šofer ni mogel več zadržati. Avtomobil je s polni vred strmoglavil in se popolnoma razbil. Vendar nesreča ni zahtevala nobene smrtno žrtve. Ranjene so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Najhujše je poškodovan g. Rudo Bračko, posestnik iz Avstrije, ki je zadobil nevarno poškodbo na glavi, si zlomil desno nogo v kotenu in levo roko. Nevarno se je poškodovata tudi Piomena Zel, ki si je pri padcu zlomila desno nogo in levo roko. Lažje je poškodovan lastnik avtomobila g. Franc Senekovič, ki je zadobil poškodbe na desnem licu, a so vendar tako nevarne, da je moral v bolnico. Šofer je bil odhlan v domačo oskrbo, do čim se petemu poškodu sину g. Senekoviča, ni pripetilo ničesar in je docela po naključju ušel nesreči.

Zlata poroka. Zlato poroko sta obhajala v Počah pri Begunjah na Gorenjskem g. Matija Jerin, rudarski predsednik v Pokotju, in Neža, roj. Novak. Oba jubileja sta še čista ter zdrava in g. Matija spada med najstarejše naše rudarje. Pred leti je bil jubilan Jerin zaročen v O'imu pri Podčetrtku in v Zrečah pri Konjicah. Po upokožitvi se je preselil na Gorenjsko. Zlatoporočencema kliče tudi 60letnik »Gospodar«: Še do biserne poroke!

Samomor pri obmejni straži. V petek, dne 4. februarja, se je ustrelil v Hobovšu, župnija in občina Oselca, obmejni vojak Mladen Čirovič, po narodnosti Srb. Strel mu je šel v glavo pod brado in iz glave na temenu: seveda je bil tak mrtev. Vzrok samomora je bil baže preprič s tova-

rišem radi puške. Ker ima obmejna straža svoje glavno poveljstvo na Trati, je bil nesrečnež na Trati pokopan. V čast obmejni straži moramo pripomniti, da se njeni vojniki splošno dostojno obnašajo in žive s prebivalstvom v miru in v s'og'i, in to velja za vse tri narodnosti: Slovence, Hrvate in Srbe.

Zverinski zločin. Pred par dnevi se je odigrala na avstrijski strani v bližini državne meje žalostna drama. Neki mladi fant je s ko'om do smrti pobil mlado prekmursko dekletje iz Sodišincev. Neizkušeno dekletje se je pred par leti podalo v Avstrijo iskat službe. Službo je dobila, ob enem pa je tudi zaš'ala na slaba pota. Iz padea se je rodil greh in mlado dekletje je poslalo nezakonska mati. Nesreča je še ni izpametovala. Grehu je s'edil greh in ona bi ime'la zopet postati mati. To je bilo fantu, ki jo je zapeljal, preveč, zato je skienil, da se je na vsak način iznebi. Zasnoval je zviti načrt. Nekega jutra že v temi je prišel k dekletu in ga izvabil od doma, češ, da gresta na Tišino po krstni list in se potem poročita. Dekletje je ponudbo vese'o sprejelo in brez obočavljenja s'edilo fantu. Komaj pa sta se oddaljila od hiše za kakega pol ki'ometra, je začel fant dekletje s ko'om obde'ovati in ga je tako dolgo tepel, da se je mrtvo zgrudilo na tla. Trup'o je nato zavlekel v neko bližnjo mlako, kjer so ga mimoidoči našli in izvelkli. Preiskava 'o dognala, da je nastopila smrt vs'ed udarcev. Za brezsrčnim zločincem ni bilo treba dolgo stikati. Je že pod ključem in lahko razmiš'la o svojem krutem dejanju, dokler pravica ne izreče nad njim sodbe, ki jo zas'uzi.

Izpoved zločincev. V zaporih mariborskega okrožnega sodišča se nahaja viničar Polak iz Lahoncev pri Polensaku, ki je meseca decembra lanskega leta ubil s ko'om svojo ženo. Polak, ki je rodom iz Prekmurja, je sedaj v preiskavi izpovedal še druge zločine, ki so bili dosedaj nepojasnjeni. Leta 1924 in 1925 je v okolici Ljutomera in na Murskem po'ju skoro vsak teden kje gore'o. Govorilo se je, da nekdo ogenj namenoma podi'ka, toda požigalca niso mogli dobiti v pest. Polak je pa priznal, da je on izvršil omenjene požige. Pri Sv. Juriju v Slov. gor. je bil pred leti izvršen umor, ki je ostal nepojasnen. Tuji ta zločin je Polak sedaj priznal. Polak se v zaporu dela blaznega, da bi na ta način svoje zločine opravičil ter se odtegnil zasluženi kazni.

Smrtna kosa v Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 3. t. m. smo po'žili k večnemu počitku v ormoški bolnici umrlo tukaš'no poštno uradnico g. Marijo Klavara roj. Gorjup. Rajna je bila splošno zelo priljubljena in spoštovana državna uslužbenka. Njen prijazen naslop napram strankam na pošti, njena uslužnost v vsakem oziru bo ostala ljudstvu v trajnem spominu. Neštetokrat je pisala in dopisovala ljudem pomagljive naslove in drugo, za kar jo bomo težko pogrešali. Čeravno preobložena z bremenom dela, je storila vse, s čim je le mogla pomagati strankam in uradu. Zunaj urada se ni vdejsvala nikjer, ker ji tega ni dopuščal čas, saj je često prihajala iz pošte domov šele po 20. uri, dokončevala uradne spise doma in se pripravljala za strokovni izpit, katerega je tuji pred kratkim po'žila z odličnim uspehom. Na tukašnji pošti imajo trije uradniki že preveč dela, a skoraj dva meseca sta morala isto vršiti samo dva, ker je bila ena uradnica na dopustu. Tačas se je rajna žrtvovala za svoj počitek, čeravno je že čutila, da jo muči težka bolezen: vnetje s'epiča. Toda ni omagala! Zadaje dni je že komaj hodila v urad. Nadomestila ni bilo, in v svoji preveliki vestnosti je mislila, da pač mora v urad. V petek, dne 14. t. m., je še bila ves prepodan v službi, k'ub hulum napadom in vročici 40° C. Šele popoldan istega dne je legla, zvečer so jo prepeljali v bolnico radi nujne operacije, pa prišla je že prepozno, pomoč je bila izključena. Sigurno lahko trdimo, da je rajna postala žrtvo svojega počitka, — vestne državne službe. Želimo rajni blagi mir, nam pa bo ostala v trajnem spominu!

Arhidijakon Fr. Hrastelj umrl.

Vsemogočni Gospodar čez življenje in smrt je po svojih nam nezamisljivih sklepih odklonil svojega zvestega služabnika na večno plačilo: v ponedeljek, dne 7. t. m., je ob pol drugi uri popoldne mirno in blaženo v Gospodu zaspal v 75. letu življenja in 46. letu mašništva ml. in preč. gospod Frane Hrastelj, infurirani arhidijakon, nadžupnik in čakan v Konjicah. Z rajnim gospodom arhidijakonom je legel v grob eden najstarejših lavantinskih duhovnikov, visok ceri veni dostojanstvenik, goreč dušni pastir, plemenit značaj in zlata duša. Vse svoje življenje je žrtvoval svoje moči v cerkvi in izven cerkve za blagor našega naroda, zato mu naj zapišemo tukaj par vrstic v hvalečni spomin.

I. Življenjski podatki rajnega g. arhidijakona.

Arhidijakon Frane Hrastelj je bil rojen 9. septembra 1852 na Dolu pri Lrastniku v premočni kmetijski družini. Njegov rojstni dom več ne stoji, ker se je ves kraj vsled počzemeljskih ro'ov, ki jih kopolje premožarji, pogreznil. Radi tega so se Hrasteljevi morali preseliti, lrat rajnega g. arhidijakona je kupil novo posestvo v Zaporju ob Savi, kjer še danes gospodarji nečak g. arhidijakona Janez Hrastelj. Kot 14 letnega dečka so ga njegovi starši poslali v celjsko gimnazijo, kjer je maturiral leta 1874. Po maturi je moral rajni gospod arhidijakon kot enoletni prostovoljec k vojakom. Po tujem naključju pa mu je izginilo iz vojaške torgbe maturitetno izričevalo, s katerim bi se moral izkazati pri vojaškem poveljniku. Radi tega so mu prisodili tri leta vojaške službe in mu r'iso pustili, da bi se oskrbel prepis maturitetnega izričevala. Tako je razumljivo, da je rajni gospod arhidijakon vstopil razmeroma že precej star v mariborsko bogoslovje, kjer je bil leta 1881 posvečen v mašnika. Po dovršenih bogoslovnih študijah je bil leta 1882 nastavljen za kaplana v Laškem, kjer je služboval 6 let. K'ub zelo je bil tukaj priljubljen, nam priča dejstvo, da so leta 1898, ko je bila izpraznjena laška načžupnija, prišli močje iz Laškega v Konjice s prošnjo, naj pride zopet nazaj. Torej še po 20 letih so ga imeli v živem spominu. Ko je bil kaplan na Laškem, so mu p'nudili mesto vojaške kurata, za katero je imel kot bivši vojak prednost. Že se je odločil za to mesto, potem pa se je zopet premislil, češ, kako naj zapusti lepe slovenske kraje in dobro ljudstvo. Leta 1888. je prišel za kaplana v Sevnico, kjer je ostal 9 mesecev. Od tam ga je takratni škof Stepišnik verričavaloro imenoval za župnika v Ribnici na Pohorju, kjer je p'edčersko deloval 13 let. 6. aprila leta 1902. je prišel za računika in delana v Konjice. I. etos, 6. aprila bi poteklo 25 let župničevanja v Konjicah, če ne bi Vsemogočni ukrenil drugače. Leta 1910 je bila konjiška občina povzdignjena v arhidijakonijo in 28. avgusta istega leta je bil rajni gospod Frane

Hrastelj slovesno b'ediciran za konjiškega arhidijakona. V konjiški župni cerkvi je v prezbiteriju na listni strani vzdana spominska plačta in v čnem oglu je izklesan grb prvega konjiškega arhidijakona, hrastev list in žetelo, lakor ga je zamislil že tudi rajni profesor dr. Avguštin Stegenšek.

II. Arhidijakon Frane Hrastelj — goreč dušni pastir. Kjerkoli je rajni gospod arhidijakon deloval, povsod je ostal v s'ominu vernikov kot goreč dušni pastir. Njegove pridige so hodili ljudje poslušat od lizu in daleč. Njegova spovedni a je bila vsak dan, posebno ob nedeljah in praznikih, naravnost oblegana. Bil je velik p'ospetevatelj p'egostrega svetega obhajila. Goreče je častil presv. Srce Jezusovo. Izredno je ljubil molitev rožnega venca in kjerkoli je deloval, je medro vodil III. red.

V konjiški krževski družli je z izredno p'črtvovanostjo imel stanovsi e nauke za može, žene, mladeniče in dečletja posebej. Od časa do časa pa je obhajal sv. misijon, kakor še tudi v zadnjem adventu v Konjicah. Z izredno ljubljenostjo je obiskoval bolnike po hišah, jih tečžil in pripravljaj na smrt. I. osebno skrb pa je imel do revežev; vsak mesec jim je delil miloščino, nekaj je nabral med računarskimi verniki, kar je manjkalo, je vedro sam dodal.

Lahko rečemo, da je rajni gospod arhidijakon vse storil za blagor neumrjotih duš in je vsem postal vse, da bi vse za Kristusa pridobil. Zato je razumljivo, ča so ga vsi, brez izjeme, izredno spoštovali in ljubili. Že ko je leta 1921. smrtno nevarno obolel in so zdravniki izgubili vsako upanje, so Konjičani povorili, ča takega računika ne bo'lo kmalu več čobili. Takrat je tudi cela župnija goreče molila za njegovo zdravje in vsi smo bili prepričani, da je le goreča molitev dobrih vernikov mu še podaljšala življenje za nekaj let. Letos pa so se stekli dnevi njegovega življenja, zavratna bolezen, ki je rad 30 let gledala na njegovi orjaški življenjski sili, mu je upihnila luč življenja, bila je tako pač ležja volja.

III. Rajnega gospoda arhidijakona skrb za levoto hiše božje. V Ribnici, kakor v Konjicah je rajni gospod arhidijakon vneto skrbel za hišo božjo. V Konjicah n. pr. je dal preslati župno cerkev in p'oččiti v njo lep kamenit tlak. Ves prostor okoli cerkve je dal planirati in nasaditi z lepimi drevmi, da izp'eda kakor kak park. Da bi bil mir okoli cerkve in ča se ne bi motila služba božja, je kupil za cerkev staro šolo in nasell v njej same mirne stranke. Ko je zgrubila načžupna cerkev za časa vojske zvonove, je takoj po prevratu začel zbirati s'koraj neverjetno višjrajnostje darove za nove zvonove, je sam hodil po hišah in bil hvaležen za vsak najmanjši dar.

IV. Zasluge rajnega gospoda arhidijakona na narodnem, gospodarskem in prosvetnem polju.

Kdor se spomni nezaj na razmere pred vojno, ve, kako težavno je bilo rastvaranje p'etro so po takih mestih in trgih, kakor so Konjice. Zato je bilo treba za uspešno delo izredne modrosti, kakoršna je dičila rajnega gospoda arhidijakona. Pa

vkjub tem razmeram je rajni gospod arhidijakon tudi izven cerkve vztrajno deloval za ljudski blagor. Ko je Lina n. pr., ča se ne motim, leta 1908. ustanovljena kmetiča hranilnica in posojilnica v Konjicah, ki je sedaj eden najmočnejših denarnih zavodov v konjiškem okraju, ni mogla čebiti v trgu poslovnih prostorov. Kdo je pomagal? Nihče drugi ko gospod arhidijakon, ki je dal na razpolago najprej črušteno solo v kaplaniji, za kar so ga tožili celo v Mariboru pri njegovih predpostavljenih. I. otem pa je dal na razpolago lepe prostore v stari šoli. Ko je Lilo treba v Konjicah staviti novo slovensko ljudsko šolo, so jo takratni gospodarji konjiškega trga hoteli izrinuti ven na d'želo, zidali bi jo naj nekje gori na Helenštrajtu, s tem li Lilo slovensko popolnoma izrinjeno iz trga. K'ub je priskočil na pomoč? Zopet gospod arhidijakon, ki je dal svojo najboljšo njivo za stavbišče na razpolago. I. d. Krcno svojega p'edčerskega izvencerkvenega delovanja pa si je rajni gospod arhidijakon postavil s tem, ča je dal za novi društveni čem stavbišče in staro mežnarjvo in tudi gmetno veliko prispeval.

Ni treba posebej cmenjati, da je bil rajni gospod arhidijakon dolgo vrsto let p'edčednik Rdečega križa, načelnik kmetijske podružnice, p'edčednik poliherega društva, načelnik krajnega šolskega sveta, član okrajnega šolskega sveta itd. Saj to vsak Konjičan dobro ve.

Za vse to njegovo čeluvanje pa je cerkvena in svetna oblast ponovno odklikovala, bil je škofjski duhovni in konzistorijalni svetovalec, častni o'čan v občinah Ribnica Hudkot, Jaržev vrh-Orlica, Konjiška okolica, Bezina in Tapanje. Za 25 letnico njegovega konjiškega župničevanja se je pripravljala cela župnija, da jo primerro preslavi in izk'že ljubljen in hvaležnost svojemu dušnemu očetu. Pa ljubi Bog je sklenil drugače.

V. Osebnost rajnega gospoda arhidijakona. Rajni gospod arhidijakon je bil rojen v zdravi, načarjeni kmetijski rodbini. Njegov oče je čakan visoko starost in je bil izreden kmetijski talent. Rajni gospod arhidijakon je o rjem rad in pogosto pripovedoval. I. o svojem očetu je p'odečoval globokevost, nesebičnost, dobroto, p'črtvovanost in gestijlnost. Rajni gospod arhidijakon je znal občevati, ledisi s k'ezem ali pa z raztrganim hračem. Za vsakega je vedel pravo besedo, ki je našla pot v srce. Zato ga je pa tudi vsak, ki ga je poznal, zelo spoštoval in ljubil. Nam duhovnikom, njegovim kaplarcm, pa je bil najskrbnejši in najljubeznivejši oče, kakor tudi vsej dekanijski duhovščini.

Zdaj ga je Bog poklical k sebi: Lahko pač obrnemo na njega besede sv. pisma: Blazni mrtvi m, ki v Gospodu umrjijo. Od zdaj naj počivajo od evčega trua, rajaj njih dela vreda za njimi. Ohranili ga bomo vsi, ki smo ga poznali, v trajnem in hvaležnem spominu. Njzrove zlate nauke, ki nam jn je sadil v srce z beselo in zele'em, si hočemo zapomniti in po njih uravnavati svoje življenje. Blagi g. arhidijakon, počivaj v miru.

Zrtev poklica. Iz Velenja nam pišejo: Dne 4. t. m. ob 10. uri popoldne so se nahajali v prometovniku upraviteelj g. Jaroslav Špička, inž. Vladimir Uratarič in neki delavec, da pregledajo jame. Ugolovila se nevarnost vdora in je g. upraviteelj ravno odredil potrebne varnostne ukrepe, kar se mahoma udere strop. Inž. Uratarič je na srečo odskočil, tako da se mu ni zgodilo nič hudega, delavec je plast tako oplazila, da leži v bolnici, upraviteelja so pa odkopali iz premoga mrtvega. Tragična smrt vobče priljubljenega g. upraviteelja je pretresla Velenje in vso okolico. Rajni je bil 25 let v službi, zvest uradnik in dober predstojnik. Zaprta žena in več otrok.

Poziv bojevnikom za osvobodjenje Maribora ob preobratu leta 1918. Druga točka v 1. členu zakona o dobrovoljnih pravi: »Dobrovoljac je t onaj, koji je od rata 1912. godine, ili u ratovima od 1912. godine do 11. novembra 1918. godine svojevoljnim učešćom skupčanim sa požrtvovanjem pomagao ostvarenju narodnog oslobođenja i uedinjenja.« Z ozirom na to do oboho bom se potrudil, da dosežem priznanje dobrovoljstva za one, ki so ob preobratu dejansko pripomogli k osvobodjenju Maribora ali drugih krajev naše tukajšnje severne meje. V pošte v prihajajo le one vojaške in civilne osebe: 1. ki so se v Mariboru prostovoljno javile med 1. in všteto 11. novembrom 1918 v moji službi in to vršile nepretržno vsaj do 17. novembra, in 2. one, ki so se v gori navedenem času kje drugod na naši severni narodni meji samostojno in uspešno postavile za pravice naše države. Za dosego moje namere moram predložiti ministrstvu vojske in mornarice točen seznam za to priznanje upravičenih oseb in pregled njihovega delovanja. Za sestavo tega seznama naj mi pošljejo vsi, ki se jih tiče in ki jim je na tem, da bi dobili priznanje dobrovoljstva: a) oni, ik so bili ob preobratu vojaki: od vojaške oblasti izstavljeno potrdilo o njihovem službovanju v preobratnem času. Če pa tega potrdila nimajo, naj navedejo imena treh vojaških predstojnikov in sovrstnikov, s katerimi so v gori označenem času skupno opravljali službo. Točen popis službe za navedbo kraja: b) civilne osebe: seznam vojaških in civilnih oseb, s katerimi so skupno delovale in označbo kraja in časa delovanja, ter popis delovanja samega. Vse te listine naj se mi pošljejo do 15. marca t. l. Pripominjam, da bo vse poslone dokazilne listine presojava komisija, ki se bo sestala v to svrbo pri meni. Vsak pošiljatelj naj pripiše svoj natančen naslov. Opozorjajte drug drugega na ta poziv! Rešitev g. ministra in nadaljna navodila bom razglasil po časopisih. — Div. gen. v p. Rudolf Maister, Maribor, Maistrova ulica 17.

Vsi bivši vojaki iz svetovne vojne, vsi prijatelji bivših vojakov, vsi vojni invalidi, vdove ter celokupno občinstvo lavantinske škofije! Koncem maja t. l. se bo vzdala spominska plošča v Marijino cerkev v Petrovčah. Ta plošča bo spominska plošča vsem padlim vojakom iz lavantinske škofije ter zahvalna plošča vsem vrnivšim se vojakom iz svetovne vojne. Na dan odkritja te plošče bo Zveza slov. vojakov v Petrovčah napravila veliko zborovanje vseh vojakov iz svetovne vojne, na katero zborovanje se vabijo vsi bivši vojaki, vsa društva in organizacije, kakor tudi vsi brez razlike stanu in spola; vsi, kateri hočete, da si ogledate biser Savinjske doline, krasno zgodovinsko cerkev Mater božje v Petrovčah, blagovolite se za to slavnost prigrasiti že zdaj najdalej do 15. marca t. l., da ve Zveza prositi za polovično vožnjo po vseh železnicah. Vsak, katerikoli boče meseca maja v Petrovčah, naj pošlje za polovično vožnjo in legitimacijo znesek 10 Din pri prijavi v kuvertu in natančen naslov, da mu lahko pošljemo pravočasno legitimacijo. Natančen dan slavnosti se boče pravočasno naznanil. Vabimo vse bivše vojake, vse sorodnike padlih vojakov, vse organizacije, vso prebivalstvo cele lavantinske škofije, da se veleke zgodovinske slavnosti v Marijini cerkvi v Petrovčah udeležijo v polnem številu. — Zveza slovenskih vojakov v Ljubljani. Krajevna zveza v Smartnem ob Paki.

Poskušen samomar ali nesreča? V soboto popoldne se je pri kemični tovarni v Gaberju pri Celju obstrlel 18-letni mladenič D. Bil je v družbi svojih tovarišev in je kar naenkrat izvlekel iz žepa revolver, ustrelil najprej prvi strel v zrak in nato pa v svojo ramo. Najbrže je nameraval

ustreliti preko rame, a se je pri tem po nesreči zadel v ramo. Rana ni nevarna.

Razne novice od Sv. Ruperta nad Laškim. Neusmiljeno vihti letos pri nas smrt svojo ostro kozo, ki je posekala na Svečnico komaj 19-letnega mladeniča Franca Jančiča p. d. Lapornika. Imel je lepo posestvo, bil razumen, za gospodarski napredek nad vse vnet kmetovalec, vrl fant, član mladeniške Marijine družbe, samo zdravja ni imel in moral je pred časom pod zemljo. Fantje-družbeniki so ga zelo častno spremili na pokopališče, kjer je domači župnik dobremu Francetu spregovoril slovo. Blagi mladenič, počivaj v miru! — Pri nas divja že ceeli teden hud sneženi metež, da se tuči, ki prihajajo iz Ce'ja in Laškega, ne samo čudijo, ampak kar pošteno zmrzujejo, ko z velikim trudom kobacajo po g'obokem snegu. Pa navzlic hudi zimi ne dremljemo na peči, ampak se prav pridlo gibljemo. V kratkem priredi naša Dekliška zveza lepo igro »Mlada pevka«. — »Gospodarja« prihaja k nam naj 100. »Borojuba« 52, »Glasnika« 42, »Domoljuba« 15; z'oglasna »Domovina« in »Kmetijski list« pa se le skrivaj ročepata po fari, kajti vsak pošten Rupertan se teh listov sramuje. — Z velikim zadovoljeniem in veseljem je naše ljudstvo sprejelo vest, da se priljubljeni živinozdravnik dr. Jerina iz Srbije, kamor ga je pogнал s'abostojnej Pucelj, vrne zopet v Laško. Pristrčno pozdravljen, vrl naš mož!

Pod vlak se vrge! V torek zvečer se je dogodil na ljubljanskem glavnem ko'odvoru strašen prizor. Ko je privozi'la lokomotiva za mariborski vlak iz kurilnice, je nenadoma stočil pred n'jo na tir 23letni uradnik finančne računovodstva Mi'an Radončič. Stroj ga je vrge! ob tla ter ga prevozil. Ko'esa so mu odrezala eno nogo pod ko'enom, drugo mu poponoma zmečkala in mu zadalja težko poškodbe po rokah in na glavi. Radončiča so takoj naložili na rešilni avto ter ga odpelali v bolnico.

Uboj med pretenom. V St. Rupertu na Kranjskem se je dne 30. januarja izvršil strašen uboj. Mlad gospodar, oče štirih otrok je šel iz Slanca na Ravno ter se ustavil med potjo v gostilni. V gostilni je prišlo do prepira, stero sovlasto je visoko vsp'amtelo. Začeli so se pretepati. Mladi mož je zbežal iz gostilne in prosil ljudi za sekuro, pa je ni dobil. Štirje so ga napadli in obde'ovali s sekirami, krampi in krampači. Mrtvega so zavlekli v vodo, ga vrgli na trebuh in odšli. Šele dne 2. februarja so našli mrtiča. Strašen je bil pog'ed na razmesarjeno telo. Orožniki iz St. Ruperta so to'ovaje in podpihovalce takoj zaprli. Podivjanost res ne pozna več nobenih mej in žalostno je, da se še vedno bo'j širi v naših krajih.

Volčki na Dolenskem. Kraji okrog Kočevja na Dolenskem imajo letos izredno trdo zimo. V teh krajih se nahajajo velikanski gozdovi, v katerih živijo tudi medvedi in volkovi. Zadnje leto so se volkovi v kočevskih gozdovih tako pomnožili, da so postali že prava nad'oga za prebivalstvo. Posebno letos, ko je huda zima, so volkovi zelo predrznji. Prik'atili so se ponoči celo v mesto Kočevje, v okoliških vaseh si pa radi volkov ponoči nihče ne upa iz hiše. Velikansko škodo delajo volkovi med divjačino. Ker pogoni niso veliko pomagali, skušajo priti lovci volkovom do živega na učinkovitejši način — s pomočjo strupa. S cijankalijem ali s'tribnimom zastrupljeno meso srn in druge divjačine nastavljajo kot vabo v gozdovih. Lakota nažene volkove da žro zastrupljeno meso, kar jih pokonča v par sekundah. Večinoma občeže zveri kar na mestu. Do sedaj se je posrečilo pokončiti s trupom veliko število volkov.

V dveh letih 50 zločinov. Ivan Blažič, strah Medjimurja ki so ga prijeli orožniki in skupno s šestimi njegovimi p'aidžji in njegovo lu'bičo od'edli v zapore varaždinskega sodišča. Je doslej priznal 50 ropov in tatvin, ki jih je izvršil de'oma sam, de'oma s pomočjo svojih tovarišev. Ker imen vseh tistih, ki jih je na svojih pohodih obiskal, ne ve, bodi sedaj po vaseh, da žandarmeriji kaže hiše, ki jih je iztrgal in okradel. Precej je u'emejen sum, da ima Blažič tudi en roparski umor, ki ga je izvršil v Sloveniji, na vesti. V tej tožbi je obtoženih poleg Blažiča še 35 oseb, bodisi kot iniciatorji, soudeleženci ali deležniki.

Zrtev surovosti. V Skoplju se je zgodil strašen zločin, čigar žrtev je postal slovenski vojak Ivan Peterne! Zgodilo se je tako: Narednik Horvat, rodom iz Do'nje Lendave, je navsezgodaj zjutraj mučil vojake v tamošnji konjišnici,

da so morali vstajati in padati v hlevski gnoj in gnojnico. Ker je to nečloveško mučenje bilo le predolgo, je vojak Peterne! nekaj ugovarjal. Pobesneli narednik pograbi v tem trenutku puško z nasajenim bajonetom in bajonet v vsej dolžini zasadi Peterne!u v prsa. Sunek je bil tako silen, da je konica bajoneta med pleči pogledala zopet na dan. Peterne! je pri tej priči umrl, narednik Horvat je zbežal proti albanski meji, a ga je četa orožnikov vendar le u'ela in aretirala. Horvat je priznal svoj zločin.

Velik požar v Skoplju. Pet požarov je imelo v zadnjih osmih dneh mesto Skoplje. Golovo so požari delo zločinske roke. V nedeljo, dne 6. februarja, je v mestu kar na dveh krajih izbruhnil požar in upepelil veliko hiš. Vsled pomanjkanja vode je bilo gašenje silno trudapolno in je gorelo vso noč. Pogorelo je skoro poponoma staro turško mesto, kjer so bile hiše po večini lesene ter so gorele kot slama.

Poštenemu najditelju! Neki Mate Bilič iz Dalmacije je izgubil denarnico z vsemi dokumenti, ki jih nujno potrebuje. Izgubil jo je najbrž v vlaku od postaje Ivanjkovci do Murske Sobotice. Poštenega najditelja prosi, naj omenjeno denarnico izroči župnijskemu uradu pri Sv. Križu, v Murski Soboti, v Ljutomeru ali v Veržeju, kjer bo dotični vprašal za njo. Ako je najditelj predaleč od teh krajev, naj blagovoli z dopisnico obvestiti eden izmed teh uradov, da Bilič sam pride po njo. Ako usrežite tej prošnji, boste storili dobro delo usmiljenja do bližnjega.

Nova knjiga. »Zadnji Mohikanec« (ponatis iz »Slov. Gospodarja«). Mnogim čitate'jem našega lista je ta povest tako ugajala, da so že vpraševali, če bo knjiga izšla tudi v ponatisu. In res je knjiga zdaj gotova. Kot zvezek Cirilove knjižnice je te dni izšla povest »Zadnji Mohikanec«. Knjiga stane le 11 Din, in se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, dobi pa se tudi v Knjižarni Aleksandrova cesta 6.

Srečka državne razredne loterije, ki je dobila pri zdajnjem zrebanju premijo je prodana iz najsrečnejše prodajnice srečk: L. Z. Konjovič v Beogradu. 158

„Naš dom“.

»Naš dom.« Že 19 let izhaja in prinaša poučne članke in kratkočasne zgodbe. Fantje in dekleta pišejo v njem, prav posebno še dekleta. »Naš dom« izhaja vsak mesec in velja na leto 20 Din. Letos pa imajo naročniki »Slovenskega Gospodarja« posebno pravico. Če si naročijo »Naš dom« jim je treba zraven napisati le, da so že naročniki »Slovenskega Gospodarja«, pa dobi »Naš dom« za 15 Din na leto. To posebno pravico je »Slovenski Gospodar« priskrbel svojim zvestim naročnikom. Upamo, da si boste »Naš dom« naročili; tisti pa, ki ga že imate in morda »Gospodarja« še nimate, si pa še tudi »Gospodarja« naročite, ker boste potem tudi »Naš dom« ceneje dobili. »Naš dom« je treba naročiti na ta-le naslov: »Naš dom«, Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Kedaj bo Slomšek proglašen za svetnika? O tem je napisal mil. g. prelat dr. Tomažič članek v »Našem domu«. Prva številka »Našega doma« bo izšla dne 15. t. m. Naročite si ga!

Iz Lepe Njive ima »Naš dom« domačo narodno pesem, ki opeva savinske cerkve.

Urednik in upravniki »Slovenskega Gospodarja«. Popisuje jih »Naš dom« v 1. številki. »Naš dom« naročite v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Tončka iz Poljčan piše v »Našem domu« o dekletih in dekliški zvezi. Lepo popisuje, kaj dekleta delajo v svojem društvu.

Za gospodarje in kmetske fante ima »Naš dom« zelo poučne članke.

Kdor se boče smejtiti, bo našel v kratkočasnicah »Našega doma« smeha dovo'j. Kdor si pa boče ob nedeljah popoldne glavo lomiti, bo lahko uzanke reševal. Tri so v 1. številki »Našega doma«: domače so in vesele.

Kje in kako prebiva kralj, nam pripoveduje »Naš dom«.

Novo in zanimivo novost boste čitali v letošnjem »Našem domu«. Naročite si ga hitro, ker ga za nove naročnike

Naša društva.

Opozorjamo že sedaj na izredno slavnostno telovadno akademijo, ki jo prire'je skupno vsi mariborski orlovski o'seki in orliški krožki na praznik sv. Jožefa v veliki dvorani pri G'ozu. Nastopi preko 70 telovadcev s prostimi in simboli'nimi vajami in z vajami na najrazličnejšem orodju. Orlovski o'seki na deželi naj pošljejo obilno zastopstvo na to akademijo, ker bo za nje v vsakem oziru silno poučna. Vsi prijatelji orlovstva, odločite si že sedaj praznik sv. Jožefa za poset te izredne prireditve!

Heče. Telovadno društvo Orel v Hočah priredi v nedeljo, dne 13. februarja 1927, ob 3. uri popoldne in ob 8. uri zvečer v društvenem domu gledališvo pri slavo »Scapinove zvijače«. Sodeluje tamburaški in pevski zbor. Vsi prijatelji zabave vabljeni!

Društveno življenje v Smartnem pri Slovenigradu. Huda zima nas je obiskala letošnje leto a v naših društvihi sije toplo poletno so'nce, je opaziti živahno delovanje na prosvetnem polju. Na Svečnico je priredila Marijina družba zanimivo poučno igro verskega značaja »Bellembska zvezdica«. Vsem je ugajala in sp'ošno mnenje je bilo, le še več takih iger na naše odre, ki tako blažilo vpliva'jo na tužna srea današnjih dobe! — V nedeljo dne 6. t. m., je prišel med svoje rojake g. dr. Jehart. V Mošnerjevi dvorani nam je pripovedoval o svojem po'ovanju po orijentu na pod'avi skopišnih slik. Poživilo smo si zopet po njegovih navdušenih besedah sv. vero v Kristusa. — Cirilova nedelja tudi ne bo šla mimo nas brez sadu. Popoldne ob pol treh bodo na pros'avitvi sv. Cirila nas'opile naše organizacije z raznimi poučnimi nastopi in deklamacijami. Predavanje o sv. Cirilu bo prevzel nam toliko priljubljeni predavatelj g. profesor Prijatelj. Da bo mnogo navdušenja, boče pevski odsek zapeti par Cirilovih pesmi s spremiljanjem domačega orkestra pod voilstvom delavnega organista g. Krpača. — Tudi pust boče priti na svoj račun. Pustno veselje nam bo pripravil pevski odsek. Dne 27. t. m. ob pol ob pol treh popoldne bo priredil igro »Ma'la pevka«. Pred igro in po igri se bodo vršili razni prizori med sviranjem

domačega orkestra. Ker ima pevski odsek ogromne stroške z nabavo instrumentov, naj vsak faran poseči ta dan igro v Mošnerjevi dvorani.

Sv. Barbara v Hlozjah. Slov. katoliško izobraževalno društvo priredi dne 27. februarja 1927 v prostorih g. Reicher—Bradič predustno veselilo v prid društvene knjižnice in časopisov — Društveni igralci in igralke bodo predstavljali veseloi gro »Samo eno pro de'eta«. Pristali boče zabave in našega društva, kakor tudi sosedni in tuji vladno vabljeni.

Sv. Jurij ob Ščevnici. Radi predvidenih zaprek preložimo igro: »Navihni Capine«, ki smo jo mislili uprizoriti v Radincih, na velikorodni pondeljek. Znamenita igra vesluje na cente smeha, zato vas že dres vabi za velikonočni pondeljek v Pergerjevo uto. Orlovski odsek.

Ljudsi oder Srelišče. Na splošno željo občinstva se pribodno redeljo, dne 13. februarja porovi igra »Strie v toplicah«, katera se je igrala v nedeljo, dne 6. t. m. s polnim uspehom, kar so pri ali lurni aplavzi ob kancu dejanj ob ne'aterih prizorih je zadonel v dvorani tak smeh, da so igralci na odru mogli kar prekiniti, dekler se ni publika malo umirila. Pes, primerna igra za veseli pustni čas Torej, vsi prijatelji smeha, va'or domači tudi ob'olčani, prav v'udro vabljeni k obilni udeležbi ter zares humoristične igre — in nasmejali se boste za cel rust Začetek ob pol 7. uri zvečer. Ijudski oder bo skritel tudi takrat za časn primerno razvedrilo. Uprizarjal bo namreč Kristusovo trptjenje ali »Pasijon«.

Celje. Koncert, ki ga priredi Prosvetno društvo v nedeljo, dne 13. t. m. v Narodnem domu se vrši v proslavo 1100 letnice sv. Cirila in Metoda. Na sroedju je pesem na čast sv. Cirila in Metoda ter poleg številnih drugih pesmi Sallnerjeva: »O nevihtic s spremiljevarjem harmonija in glasovlja. Ta pesem se bo pela v Celju prvič in bo gotovo zelo ugajala. Vse častike sv. Cirila in Metoda in vse prijatelje lepega refja vabimo, da se polnoštevilno udeležijo koncerta, ki se začne točno ob 4. uri. Po možnosti se bodo dočile vstopnice že v soboto v Slovaški papirni trgovini.

Sv. Ksaverij v Savinjski dolini. Naše Prosvetno društvo priredi dne 13. t. m. svojo predustno veselilo z zelo zanimivim sporedem: Fozdrav, mešani zbor, Ušebli cvet, moški zbor, Kolo in Pred žrtvnikom, pleše deca, »Njegova edina hčerka« humorja

polna salonska burka v 1. dejanju. Savinjski dol, meš. zbor, Lahko noč, moški zbor. Začetek ob pol 3. uri popoldne, konec ob pol 5. uri. Čisti dobiček gre za zidavo Društvenega doma, zato se tudi prostovoljni darovi hvaležno sprejemajo. Vsi prijatelji smeha in poštene zabave, na svidenje »Martinovcu! Bog živi!

Viničarski vestnik.

Viničarski tečaji. V svrbo temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se uvedejo zopet in sicer s 1. marcem 1927 devetmesečni viničarski te'aji in sicer začasno: 1. na drž. loznm in ovočnem nasadu v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, in 2. na drž. loznm in ovočnem nasadu v Kape'li, pošta S'atina-Radenci. Na vsakega teh tečajev se sprejme 10 go'encev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v to'iko tudi teoretičen, ko'ikor je za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, sadonosniku, trtnici ali v drevsnici, v k'eteh itd. neobhodno potrebno. Gojenci vživajo na nasadih prosto stanovanje in običajno kmečko hrano in dobijo mesečno 100 Din na roko, da si oskrbijo pranje perila ter nabavijo razne majhne potrebščine za te'esno nego, kakor tudi za snazhne občeke in obutva. V tečaju se sprejmejo viničarski in kmečki fantje, ki so dovršili na'manj 16. letošnin ne prekoražili 24. iz mariborske oblasti ter so do'olj močni opravljati lastnorodno vsa vinogradniška in druga gospodarska opravila. Pročnje za sprejem v enega teh tečajev morajo biti o'jemljene: 1. s krstnim list'om, 2. z zdravniškim spričeva'om, 3. z n'avnstvenim spričeva'om, 4. z obvezo staršev, da so vo'jni udeleženca pustili 9 mesecev nepretrgano v zavodu in se morajo po prošnji o'olati pri upravniku dotičnega nasada najkasneje do 20. februarja t. l., po katerem roku dobijo obvestilo če so sprejeti ali ne. Koncem tečaja dobijo udeleženci spričeva'ja o doseženi dovršenosti v vinogradnih in d'ru'ih opravilih.